

6:e söndagen efter påsk

Predikan på distans 2021-05-16.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Sänd ditt ord och din helige Ande till oss varje dag. Låt Anden som är *Hjälparen* hjälpa också oss i all vår nöd. Låt Anden som är *sanningens Ande* tala också till oss genom profeternas och apostlarnas skrifter så att vi blir uppbyggda tillsammans med alla de heliga i din kristna kyrka. Bevara oss i dopets nåd och styrk oss med altarets heliga sakrament och med *avlösningens* ord i bikten. För oss så till sist in i ditt eviga rike. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Joh. 15:26-16:4.

Jesus sade till sina lärjungar: "26 Men när Hjälparen kommer som jag ska sända er från Fadern, sanningens Ande som utgår från Fadern, då ska han vittna om mig. 27 Också ni ska vittna, eftersom ni har varit med mig ända från början." 1 Detta har jag sagt er för att ni inte ska komma på fall. 2 De kommer att utsluta er ur synagogorna, och det kommer en tid när den som dödar er ska tro att han tjänar Gud. 3 Det kommer de att göra därför att de varken känner Fadern eller mig. 4 Men jag har sagt det till er för att ni, när deras tid kommer, ska minnas att jag sade det till er. Jag sade det inte till er från början, för då var jag hos er.

Jesus undervisar här sin lärjungar om den helige Ande. Texten består av sex verser som vi går igenom, en efter en.

1. Vem är den helige Ande?

Jesus sade till sina lärjungar: "Men när Hjälparen kommer som jag ska sända er från Fadern, sanningens Ande som utgår från Fadern, då ska han vittna om mig (v. 26)

Den helige Ande är Gud själv. Han är till av evighet tillsammans med Fadern och Sonen. Det står i skapelseberättelsen att Anden svävade över vattnet (1 Mos. 1:2). När Anden verkar i våra liv är det Gud själv som verkar. Jesus säger att det är han som sänder Anden från Fadern. Därför lär vi enligt Bibelns ord att Anden av evighet utgår från Fadern och Sonen. Jesus säger ju: *Jag skall sända Hjälparen, sanningens Ande som utgår från Fadern.* Detta blev tidigt en stridsfråga mellan öst- och västkyrkorna. I den Nicenska trosbekännelsen, som vi i vår kyrka brukar sjunga varje söndag, står det att Anden utgår *av Fadern och Sonen*. I den ursprungliga versionen stod det bara *"av Fadern"*, men senare lade man till *"och Sonen"* (på latin *filioque*) för att tydligt markera att Bibeln verkligen lär att Anden också utgår av Sonen. Motiveringen är just att Jesus själv säger att han, Jesus Kristus, sänder den helige Ande. På ett annat ställe står det också att Anden är *Kristi Ande*. Petrus skriver: *"Det var denna frälsning som profeterna sökte och forskade efter, de som profeterade om den nåd som ni skulle få. De försökte förstå vem eller vilken tid Kristi Ande i dem syftade på när han förutsade Kristi lidanden och den härlighet som skulle följa"* (1 Petr. 1:10f). Vi bekänner därför utifrån Skriften att Anden utgår *av Fadern och Sonen*. Detta bekänner också den romersk-katolska kyrkan. Men i öst i den grekisk-ortodoxa kyrkan ville man inte acceptera det s.k. filioque-tillägget. Man menade att det var ett felaktigt tillägg, och så kom detta att leda till en skiljefråga mellan den västra och östra kyrkodelen, och år 1054 blev schismen ett faktum. Än idag skiljer denna fråga öst och väst.

Här skall vi ha klart för oss att endast Skriften får avgöra denna fråga. Eftersom Bibeln själv klart och tydligt lär att inte bara Fadern utan även Sonen sänder ut Anden måste vi ge västkyrkan rätt. Östkyrkan bygger sin uppfattning på traditionen och den ursprungliga formuleringen som ändrades genom tillägget. Men vi får inte bygga på traditioner. Vi skall endast bygga på den bibliska läran oavsett hur den är formulerad. Det avgörande är innehållet i det som Jesus verkligen säger. Därför bekänner vi med trygghet och visshet orden i den Nicenska trosbekännelsen i dess nuvarande form:

Jag tror... på den Helige Ande, Herren och livgivaren, som utgår av Fadern och Sonen, på honom som tillika med Fadern och Sonen tillbedes och äras, och som har talat genom profeterna.

Vidare vittnar Jesus om att Anden är Hjälparen. Han kommer till oss för att hjälpa oss mot synden, döden och djävulen. Han gör detta genom att han är sanningens Ande. Han avslöjar all lögn. Han avslöjar djävulens försök att ändra på Guds ord och få falska lärare att predika vid sidan om sanningen. Han avslöjar också sanningen om vår synd. Inför den helige Ande kan vi inte ljuga eftersom han ser in i vårt hjärtas innersta. Därför skall vi låta Anden avslöja vår synd och bekänna den utan att försvara oss. Sedan kommer Anden med sanningen om evangeliet. Jesus säger: *"då ska han vittna om mig"*. Anden vittnar om att alla våra synder är förlättna för Kristi skull och att vi får mottaga denna stora gåva genom dopet och tron. Vi får också gå till den heliga Skrift med förvissningen att Anden där överallt talar sanning. Ordet är ju ingivet av den helige Ande själv. Så är denna vers i vår predikotext oerhört rik och skulle räcka mer än väl till många predikningar. Men vi går vidare.

2. Även apostlarna skall vittna.

Jesus säger:

Också ni ska vittna, eftersom ni har varit med mig ända från början." (v. 27).

När Jesus på ett särskilt sätt sänder sin Ande gör han det genom pingstens under. Då uppfylls alla profetiorna om Anden i GT. Nu har Frälsaren äntligen kommit och hans verk är fullbordat. Han har lidit och dött för hela världens synd. Han har fullkomligt uppfyllt Guds lag i vårt ställe. Han har uppstått med sin kropp och farit upp till himmelen och sitter på Faderns högra sida. Men hur skall vi kunna tro det när vi själva inte kan omvända oss i vår egen kraft? Svaret är att Jesus har utlovat att den helige Ande skall komma genom apostlarnas ord. Anden talade i GT genom profeterna, genom patriarker, domare, kungar och präster. Tillsammans kallas hela GT för "lagen och profeterna". Här vittnar den helige Ande om den kommande Messias, Kristus. Men genom pingstundret kommer Anden offentligt över alla kristna i nya förbundet och visar sig genom tungor av eld över apostlarna. Nu är apostlarna och deras skrifter som är bärare av den inspirerade förkunnelsen om Kristus. *Ni kan vittna*, säger Jesus, *eftersom ni har varit med mig ända från början*. Alldeles i början av sin offentliga verksamhet kallade Jesus de tolv. Senare kallades också Mattias istället för Judas Iskariot, och därefter kallade Jesus själv Paulus som apostel. Vi läser namnen på dem och förstår att just dessa är de utvalda som tillsammans med profeterna skall utgöra kyrkans grund som det står i Efesierbrevet: *Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv (Ef. 2:20)*. Läser vi vidare ser vi också att det är den helige Ande som här utför sitt verk. I nästa vers står det: *I honom (Kristus) fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren, och i honom blir också ni sammanbyggda till en boning åt Gud genom Anden (v 21f)*.

Så är apostlarnas vittnesbörd Guds och den helige Andes eget vittnesbörd om Jesus Kristus och allt vad han har gjort för oss. Till apostlarnas skrifter får vi då också räkna de skrifter som apostlarnas nära medarbetare skrev under apostlarnas överinseende. Så var

evangelisten Markus medhjälpare till både Petrus och Paulus och evangelisten Lukas medhjälpare till Paulus. Vi kan därför tryggt vara förvissade om att NT:s kanoniska skrifter har apostolisk och gudomlig auktoritet. Jesus säger ju själv att det är genom apostlarnas ord som kyrkan skall byggas. I sin översteprästerliga förbön bad han för apostlarna och för dem som **genom deras ord** skall komma till tro. Han säger: *”Men jag ber inte bara för dem, utan också för dem som kommer att tro på mig genom deras ord” (Joh. 17:20).*

3. Anden bevarar oss från fall.

Jesus säger:

Detta har jag sagt er för att ni inte ska komma på fall (16:1).

Jesus vet att vi ofta snubblar och faller även när vi har den helige Ande i våra hjärtan. Den gamle Adam i vårt kött strider mot vår pånyttfödda ande. Även aposteln Paulus suckade över detta och skrev: *”Vi vet att lagen är andlig. Men själv är jag köttslig, såld till slav under synden. Jag kan inte fatta att jag gör som jag gör. Det jag vill, det gör jag inte, men det jag hatar, det gör jag.” (Rom. 7:14f).* Det viktiga är att vi då lyder den helige Ande och bekänner våra synder och flyr till Jesus. Så länge detta sker blir vi bevarade i tron. Men om vi förhärdar våra hjärtan och börja försvara våra synder är risken stor att vi inte bara faller utan också helt och hållet avfaller från tron. Då är vi inte längre kristna utan har på nytt blivit djävulens slavar.

4. Förföljelser måste komma.

Jesus säger vidare i vår text:

De kommer att utesluta er ur synagogorna, och det kommer en tid när den som dödar er ska tro att han tjänar Gud (v. 2)

När vi står fast i tron kommer många bekymmer, svårigheter och problem. Men inte bara detta. Djävulen eggas upp människor som blir kyrkans motståndare. Det kan vara makthavare som genom hot och våld förföljer de kristna. En del blir också dödade för sin tros skull, även i vår tid. Därför skall vi väpna oss med de ord som Jesus här säger så att vi är beredda om yttre förföljelser bryter ut.

5. Förföljelserna sker på grund okunnighet och otro.

Jesus förklarar detta i vår text med orden:

Det kommer de att göra därför att de varken känner Fadern eller mig (v. 3).

Jesus säger att de som förföljer kyrkan gör så av okunnighet. De känner varken Fadern eller Sonen. Världens människor tror gärna på det som djävulen säger. Han anklagar de kristna för alla möjliga illgärningar så att världen skall tro att kristendomen är skadlig för folket. Så lär t.ex. kommunismen att religionen är opium för folket. Man menar att kristendomen gör att människor somnar in och inte förstår att man måste göra revolution mot världens orättvisor. Men allt detta är djävulens lögn. De kristna är på Guds befallning lojala och trogna mot överheten. Men de lyder alltid Gud mer än människor. Därför borde världen vara ytterst tacksam mot den kristna religionen, som är Guds egen uppenbarelse. Men eftersom de inte känner Gud är de förblindade och går så ofta med i hetsjakten mot de kristna. Men egentligen är det mot Kristus själv som de rasar. De känner honom inte. De vet inte att Han är deras sanne vän och frälsare. De tror att han är till skada för folket och så stämmer man in i den hånfulla kören mot kristendomen och dessa lära.

6. När prövningarna kommer skall vi minnas Jesu ord.

Jesus uppmanar oss att i håm och förföljelse tänka på hans ord:

Men jag har sagt det till er för att ni, när deras tid kommer, ska minnas att jag sade det till er. Jag sade det inte till er från början, för då var jag hos er (v. 4).

När den svåra stunden kommer skall vi minnas dagens predikotext. Gud sänder Hjälparen, den helige Ande som vittnar om evangelium. De som kan dräpa kroppen kan ändå inte dräpa själen. Därför skall vi inte frukta för håm, förakt och förföljelser även om det är mycket svårt för varje kristen som blir utsatt för detta. Och alla får vi vår beskärda del av smälek för Kristi skull. Nej, vi skall frukta honom som har makt att kasta både kropp och själ i det brinnande Gehenna. Jesus säger: *”Var inte rädda för dem som dödar kroppen men sedan inte kan göra något mer. Jag vill visa er vem ni skall frukta. Frukta honom som har makt att döda och sedan kasta i Gehenna. Ja, jag säger er: Honom skall ni frukta” (Luk. 12:4f).*

När Jesus var med sina lärjungar talade han inte så mycket om detta eftersom han själv var med dem. Men inför sitt lidande och sin död undervisar han desto mer om lidandet och förföljelserna. När sedan apostlarna och församlingarna utsattes för svåra förföljelser kunde de tänka på dessa viktiga löftesord av Jesus. De skulle inte vara rädda. Jesus var fortfarande med dem med sin helige Ande. Fadern var dem alltid nära. Så får också vi som kristna i alla tider också ta detta löftesord till oss. Anden är hjälparen i alla nöd. Han vittnar om Kristus för att styrka vår tro. Han hjälper oss i prövningar och förföljelser. Och till sist leder han oss genom dödsskuggans dal till det himmelska landet. Sedan skall vi med uppståndna kroppar och rena själar utan synd och sjukdom för alltid få vara hos Herren i himmelen.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*